

Појединачни финансијски извјештаји за годину која се завршава 31. децембра 2023. године и Извјештај независног ревизора

Мјешовити холдинг
„Електропривреда Републике Српске“
Матично предузеће а.д. Требиње

Зависно предузеће
„Хидроелектране на Дрини“ а.д.
Вишеград

САДРЖАЈ

Извјештај независног ревизора	1-4
Појединачни биланс успеха	5
Појединачни биланс стања	6
Појединачни извјештај о промјенама на капиталу	7
Појединачни биланс токова готовине	8
Напомене уз појединачне финансијске извјештаје	9-49

Извјештај независног ревизора

Акционарима и Надзорном одбору Мјешовитог Холдинга „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузеће „Хидроелектране на Дрини“ а.д. Вишеград

Мишљење

Обавили смо ревизију појединачних финансијских извјештаја Мјешовитог Холдинга „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно предузећа „Хидроелектране на Дрини“ а.д. Вишеград (у даљем тексту "Друштво"), који обухватају појединачни биланс стања на дан 31. децембра 2023. године, и појединачни биланс успјеха, појединачни извјештај о промјенама на капиталу, појединачни биланс токова готовине за годину која се завршава на наведени датум и напомена уз појединачне финансијске извјештаје које укључују значајне рачуноводствене политике.

По нашем мишљењу, приложени појединачни финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијско стање Друштва на дан 31. децембра 2023. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања преведеним и објављеним у Републици Српској.

Основа за мишљење

Обавили смо ревизију у складу са Међународним ревизијским стандардима. Наше одговорности према тим стандардима су детаљно описане у нашем извјештају у одјељку Одговорности ревизора за ревизију појединачних финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Друштво у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (ИЕСБА), и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу с ИЕСБА Кодексом. Увјерени смо да су ревизорски докази које смо прикупили dostatни и примјерени као основа за изражавање нашег мишљења.

Истицање питања

Као што је објелодањено у напомени 19 уз приложене појединачне финансијске извјештаје, потраживања за електричну енергију на дан 31. децембар 2023. године исказана су у износу од 82.667.144 КМ. Наведена потраживања у потпуности се односе на потраживања од повезаних правних лица и већим дијелом датирају из ранијег периода. Друштво код признавања очекиваних кредитних губитака код потраживања од повезаних правних лица користи усвојене рачуноводствене политике, којима је дефинисано да се очекивани кредитни губици за повезана правна лица обрачунавају у проценту од 1% на ненаплаћена потраживања. Друштво приликом обрачуна очекиваних кредитних губитака је користило процјену из усвојених рачуноводствених политика која каже да се Потраживања од купаца, без обзира којој групи потраживања припадају, а чија потраживања са стањем на дан процјене износе 1.000.000 КМ и више процјењују појединачно. Друштво сматра да вриједност исправке потраживања у износу од 826.672 КМ одражава најбољу процјену и да ће Друштво у континуитету да прати наплату потраживања.

Наше мишљење није модификовано по основу наведеног питања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији појединачних финансијских извјештаја текућег периода. Ова питања су обрађена у контексту ревизије финансијских извјештаја у цјелини, као и у формирању нашег мишљења о њима и ми не изражавамо посебно мишљење о овим питањима.

Кључно питање ревизије	Примијењене процедуре ревизије
<p>Признавање прихода од продаје електричне енергије (видјети напомену 5)</p> <p>Приходи од продаје електричне енергије у износу од 40.799.955 КМ у потпуности се односе на приходе од продаје електричне енергије повезаном правном лицу Матичном предузећу.</p> <p>Друштво признаје приходе на мјесечном нивоу након испоруке електричне енергије. Фактурисање електричне енергије Друштво врши Матичном предузећу а.д.Требиње по достављању података о производњи и преузетој енергији за тај мјесец.</p> <p>Цијена електричне енергије је дефинисана Уговором о уређењу међусобних односа о питању јединственог наступа на тржишту електричне енергије.</p> <p>Приходи од продаје електричне енергије су одабрани као кључно питање зато што постоји значајан ризик признавања прихода од продаје електричне енергије од стране Друштва као и ризик исказивања прихода у периоду у коме су настали.</p> <p>МРС претпоставља да постоји ризик услед преваре у погледу признавања прихода у оквиру сваког ревизорског ангажмана. Поред тога постоји и ризик да Друштво није евидентирало трансакције прихода на правилан начин. Повезане рачуноводствене политике, мишљења и процјене су приказани у напомени 3 приложених појединачних финансијских извјештаја.</p>	<p>Наше процедуре су укључивале следеће поступке:</p> <p>У оквиру ревизорских процедура извршили смо тестирање интерних контрола установљених од стране Управе, у вези признавања и евидентирања прихода.</p> <p>Тестирали смо дизајн и оперативну ефикасност контрола над системима за признавање приходе како би се одредио обим потребних тестирања.</p> <p>Спровели смо аналитичке процедуре и анализирали значајна повећања/смањења у односу на претходни период.</p> <p>Спровели смо тестирање главне књиге и начин уноса и одобравања уноса података.</p> <p>На бази узорка извршили смо тестирање обрачуна испоручене електричне енергије у складу са цијененом.</p> <p>На бази узорка извршили смо тестирање признавања прихода у периоду у коме су стварно и настали.</p> <p>Оцјењивали смо досљедност примјене политике за признавање прихода тако што смо преиспитали рачуноводствену политику за различите изворе прихода Друштва.</p>

Одговорност руководства за појединачне финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и фер приказивање појединачних финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања као и за такве интерне контроле за које Руководство Друштва утврди да су неопходне и које омогућавају састављање појединачних финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

У састављању појединачних финансијских извјештаја, руководство Друштва је одговорно за процјењивање способности Друштва да настави с пословањем по временски неограниченом пословању и објављивање, ако је примјењиво, питања повезаних с временски неограниченим пословањем и кориштењем рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извјештавања Друштва.

Одговорност ревизора за ревизију појединачних финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли појединачни финансијски извјештаји, као цјелина, без значајног погрешног приказа услед преваре или погрешке и издати ревизоров извјештај који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је виши ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услед преваре или погрешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу ових појединачних финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с МРевС-има, стварамо професионалне просудбе и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказа појединачних финансијских извјештаја, због преваре или погрешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су dostatни и примјерени да осигурају основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказа насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед погрешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно испуштање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола;
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о учинковитости интерних контрола Друштва;
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика, разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створила Управа;
- закључујемо о примјерености кориштења рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези с догађајима или околностима који могу стварати значајну сумњу у способност Друштва да настави с пословањем по временски неограниченом пословању. Ако закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтијева да скренемо пажњу у нашем ревизорском извјештају на повезане објаве у појединачним финансијским извјештајима или, ако такве објаве нису одговарајуће, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се темеље на ревизијским доказима прибављеним све до датума нашег ревизорског извјештаја. Међутим, будући догађаји или услови могу узроковати да Друштво прекине с настављањем пословања по временски неограниченом пословању;
- оцјењујемо укупну презентацију, структуру и садржај појединачних финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли појединачни финансијски извјештаји, основне трансакције и догађаје на начин којим се постиже фер презентација.

Ми комуницирамо са онима који су задужени за управљање у вези с, између осталих питања, планираним обимом и временским распоредом ревизије и важним ревизијским налазима, укључујући и све значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

Тakoђе, достављамо руководству Друштва изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтјевима у погледу независности и да ћемо их обавијестити о свим односима и осталим питањима за које се може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и гдје је то могуће, о повезаним мјерама заштите.

Од питања која су саопштена руководству Друштва, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији појединачних финансијских извјештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извјештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно објелодањивање о том питању или када, у изузетно ријетким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извјештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне посљедице буду веће него користи од такве обавијести.

Партнер на ревизорском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је Невена Милинковић, Овлашћени ревизор.

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука
Бања Лука, 19. јуни 2024. године

Исидора Џомбић
Managing Partner – Директор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Невена Милинковић
Овлашћени ревизор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

ПОЈЕДИНАЧНИ БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У КМ)

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје робе и производа	5	40.804.295	36.244.874
Остали пословни приходи	6	1.811.270	1.008.562
		42.615.565	37.253.436
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вриједност продате робе		(3.307)	(1.745)
Трошкови материјала	7	(328.546)	(383.563)
Трошкови горива и енергије	7	(526.188)	(511.697)
Трошкови плата, накнада плата и остали лични примања	8	(13.321.357)	(10.961.597)
Трошкови производних услуга	9	(2.921.304)	(2.600.550)
Трошкови амортизације и резервисања	10	(12.789.431)	(12.497.918)
Нематеријални трошкови	11	(1.221.105)	(943.728)
Трошкови пореза и доприноса	12	(8.227.723)	(5.825.105)
		(39.338.961)	(33.725.903)
ПОСЛОВНИ (ГУБИТАК)/ ДОБИТАК			
Финансијски приходи	13	204.050	231
Финансијски расходи	13	(605.577)	(564.523)
		(401.527)	(564.292)
Остали приходи и добици		274.834	38.721
Остали расходи и губици		(44.763)	(14.991)
		230.071	23.730
Приходи од усклађивања вриједности		-	444.973
Расходи од усклађивања вриједности		(126.072)	(62.639)
(ГУБИТАК) ДОБИТАК ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ		(126.072)	382.334
Расходи по основу промјене у рач. политикама и исправка грешке из ранијих година		(3.326)	-
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА		2.975.750	3.369.305
Порез на добитак	14	-	-
Одложени порески приходи и расходи периода – нето	14	(436.922)	(438.069)
НЕТО ДОБИТ		2.538.828	2.931.236
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
- Основна и разријеђена зарада по акцији	33	0,005744	0,006632

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових појединачних финансијских извјештаја.

Потписано у име Друштва:

Директор

М.П.

Извршни директор

Недељко Перишић_

Биљана Максимовић

ПОЈЕДИНАЧНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2023. године (У КМ)

	Напомене	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
АКТИВА			
СТАЛНА СРЕДСТВА			
Нематеријална средства	15	2.046.333	2.053.134
Некретнине, постројења и опрема	15	444.156.000	452.763.685
Инвестиционе некретнине	16	1.885.608	1.885.608
Дугорочни финансијски пласмани	17	99.124.249	73.754.132
		547.212.190	530.456.559
Одложена пореска средства	14	153.153	142.149
ОБРТНА СРЕДСТВА			
Залихе и дати аванси	18	2.021.410	1.740.027
Потраживања од купаца	19	81.840.472	72.252.163
Остала краткорочна потраживања	20	2.388.266	26.954.534
Краткорочни финансијски пласмана	21	592	1.393
Готовински еквиваленти и готовина	23	847.192	83.987
Краткорочна разграничења		16.119	55.620
		87.114.051	101.087.724
Билансна актива		634.479.394	631.686.432
ПАСИВА			
КАПИТАЛ			
Акцијски капитал	24	441.955.312	441.955.312
Законске резерве	24	6.697.916	6.459.787
Ревалоризационе резерве	24	120.889.397	122.745.393
Нераспоређени добитак		20.289.676	16.609.237
		589.832.301	587.769.729
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ			
Дугорочна резервисања	25	350.272	310.667
Разграничени приход и примљене донације	26	555.426	369.942
Дугорочни кредити	27	12.912.462	14.132.247
Дугорочни лизинг	27а)	48.235	56.914
Одложене пореске обавезе	14	22.544.087	22.096.161
		36.410.482	36.965.931
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ			
Текуће доспијеће дугорочних кредита	27	1.038.889	1.039.886
Обавезе према добављачима и примљени аванси	28	2.717.176	1.508.037
Остале краткорочне обавезе и краткорочна резервисања	29	4.480.546	4.402.849
		8.236.611	6.950.772
Укупно обавезе		44.647.093	43.916.703
Билансна пасива		634.479.394	631.686.432
Ванбилансна евиденција	32	256.317.723	256.317.336

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових појединачних финансијских извјештаја

ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

за годину која се завршава на дан 31.12.2023.

У КМ

	<u>Акцијски капитал</u>	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Статутарне резерве</u>	<u>Законске резерве</u>	<u>Нераспоређени добитак</u>	<u>Укупно</u>
Стање. 01. јануар 2022. године	441.955.312	124.583.434	946.614	6.187.834	11.165.299	584.838.493
Добитак/(Губитак) текуће године	-	-	-	-	2.931.236	2.931.236
Остали укупни резултат за годину	-	(1.838.041)	-	-	1.838.041	--
Укупни добитак/(губитак)		(1.838.041)			4.769.277	2.931.236
Други облици расподјеле добити и покриће губитка			163.171	271.953	(435.124)	
Остале промјене			(1.109.785)		1.109.785	
Стање на дан 31. децембар 2022. Године	441.955.312	122.745.393	-	6.459.787	16.609.237	587.769.729
Ефекти исправке грешака	-	-	-	-	-	-
Поново исказано стање. 01. јануар 2023. године	441.955.312	122.745.393	-	6.459.787	16.609.237	587.769.729
Добитак/(Губитак) текуће године	-	-	-	-	2.538.828	2.538.828
Остали укупни резултат за годину	-	(1.855.997)	-	-	1.855.997	-
Укупни добитак/(губитак)	-	(1.855.997)	-	-	4.394.825	2.538.828
Други облици расподјеле добити и покриће губитка				238.129	(238.129)	-
Остале промјене	-	-	-	-	(476.256)	(476.256)
Стање. 31. децембра 2023. године	441.955.312	120.889.397	-	6.697.916	20.289.676	589.832.301

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових појединачних финансијских извјештаја

ПОЈЕДИНАЧНИ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

	(У КМ)	
	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси у земљи	40.157.168	68.650.645
Остали приливи из пословних активности	113.273	5.481.613
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси у земљи	(4.491.689)	(4.325.915)
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси у иностранству	(388.359)	(284.182)
Одливи по основу исплате плата, накнада плата и осталих личних расхода	(13.340.381)	(11.013.425)
Одливи на основу камата	(13.847)	(22)
Остали одливи из пословне активности	(15.151.766)	(13.298.495)
<i>Нето (одливи)/ приливи готовине из пословних активности</i>	6.884.399	45.210.219
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи од камата	152	231
Приливи од продаје некретнина, постројења и опреме	-	1.575
Прилив од продаје нематеријалних средстава	-	211.853
Остали приливи из пословне активности	1.813	2.930
Одлив по основу куповине удјела зависних и повезаних друштава	-	(42.249.205)
Одливи по основу куповине некретнина, постројења и опреме	(3.755.794)	(2.285.851)
<i>Нето (одливи)/ приливи готовине из активности инвестирања</i>	(3.753.829)	(44.318.467)
Токови готовине из активности финансирања		
Одливи по основу дугорочних кредита	(2.356.008)	(1.608.271)
Одливи по основу исплате дивиденде	(4.273)	(3.887)
<i>Нето (одливи)/ приливи готовине из активности финансирања</i>	(2.360.281)	(1.612.158)
Нето смањење готовине и еквивалената готовине	-	(720.406)
Нето повећање готовине и еквивалената готовине	770.289	-
Позитивне курсне разлике	1	1
Негативне курсне разлике	(7.085)	-
Готовина и еквиваленти готовине на почетку године	83.987	804.392
Готовина и еквиваленти готовине на крају године	847.192	83.987

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових појединачних финансијских извјештаја

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Зависно предузеће Хидроелектране на Дрини, Вишеград (у даљем тексту: “Друштво”) основано је одлуком Јавног предузећа “Електропривреда” Републике Српске број 01-18-3/92 од 18. августа 1992. године.

Друштво је уписано у регистар привредних организација који се води код Основног суда у Сокоцу под бројем регистарског улошка И-1642.

У складу са наведеним Рјешењем Друштво је регистровано за обављање дјелатности производње хидроелектричне енергије, испитивање терена бушењем и сондирањем, студије, истраживања и пројектовање хидрограђевинских и других објеката, мријешћење и узгој рибе у рибњацима и постављање електричних инсталација и опреме.

Рјешењем Основног суда у Српском Сарајеву број У-513/98 од 3. децембра 1998. године дјелатност Друштва је проширена на обављање спољно-трговинског промета, а назив фирме промијењен у ЈМДП “Електропривреда” Републике Српске са п.о. Зависно државно предузеће “Хидроелектране на Дрини”, Вишеград са п.о.

Рјешењем Основног суда у Источно Сарајеву-Соколац број: У-200/05 од 1. августа 2005. године извршена је статусна промјена којом је извршена промјена облика организовања гдје је Друштво као Јавно предузеће прешло у акционарско друштво, а након Рјешења Округног привредног суда Источно Сарајево број 061-0-REG-11-000544 од 7. децембра 2012. године Мјешовити Холдинг “Електропривреда Републике Српске” – Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно државно предузеће “Хидроелектране на Дрини” а.д. Вишеград.

Друштво послује у оквиру Мјешовитог Холдинга “Електропривреда Републике Српске” а.д. (у даљем тексту: “Холдинг”).

Основна дјелатност Друштва је производња електричне енергије, одржавање хидроенергетских постројења, као и вођење надзора на изградњи хидроенергетских објеката на сливу ријеке Дрине. У оквиру основне дјелатности Друштво је у току 2023. године произвело 1.223.974.000 KWh електричне енергије (2022. године – 853.782.000 KWh електричне енергије)

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је запошљавало 370 радника (31. децембра 2022. године је имало 367 радника).

Јединствени идентификациони број Друштва је 4400497620000.

Сједиште Друштва је у Вишеграду, Комплекс Андрићград бб.

Чланови управе: Недељко Перишић, Биљана Максимовић, Томислав Поповић, Ана Божић, Дарко Андрић и Лазо Чаркић.

Чланови Надзорног одбора: Маја Антић, Бојан Гиговић, Стојанка Николић, Здравко Бутулија и Драган Кајкут.

Чланови одбора за ревизију: Радомир Табаковић, Кристина Миливојевић и Обрад Окиљевић.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени појединачни финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје Мјешовитог Холдинга “Електропривреда Републике Српске”, Матично предузеће а.д. Зависног предузећа “Хидроелектране на Дрини” а.д. Вишеград, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и Међународним стандардима финансијског извјештавања.

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Појединачни финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), изузев некретнина, постројења, опреме и одређених финансијских инструмената који су вредновани по ревалоризованим износима или фер вриједности на крају сваког извјештајног периода, што је и детаљније објашњено у рачуноводственим политикама у наставку.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге. Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања.

Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС”, број 104/21, 59/22), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС”, број 59/22, 129/22), Правилник о додатном рачуноводственом извјештају - Анексу (“Службени гласник Републике Српске”, број 62/16 и 124/22), као и Правилником о садржини и форми обрасца извјештаја о промјенама на капиталу (“Службени гласник РС”, број 63/16, 59/22).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине за пословну 2023. годину користило директни метод извјештавања о токовима готовине. Друштво је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз појединачне финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

2.3. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у финансијским извјештајима у прилогу су изражени у Конвертибилним маркама (КМ). КМ представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“МСФИ”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”)

(а) Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској

Приложени појединачни финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (“МСФИ”, у даљем тексту заједно: “Стандарди”), који су били у примјени на дан 1. јануара 2023. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“МСФИ”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”) (наставак)

(а) *Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској (наставак)*

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник РС”, број 94/15 и 78/20), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују МРС, односно МСФИ, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (“МСФИ за МСЕ”), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (“IPSAS”), Међународне стандарде вредновања (“IVS”), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (“IASB”) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (“IFAC”).

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15,78/20), дана 9. новембар 2020. године, Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске донио је „Одлуку о утврђивању и објављивању превода Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ) из 2019 којег чине: Концептуални оквир за финансијско извјештавање и основни текстови Међународних рачуноводствених стандарда (МРС), односно Међународни стандарди финансијског извјештавања (МСФИ) издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем издати, односно усвојени и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примјере, смјернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примјере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни дио стандарда, односно тумачења.

Наведеном Одлуком, утврђени су и објављени преводи Стандарда и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде из 2019. године, који су објављени на интернет страници Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 1. јануара 2019. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

(б) *Објављени стандарди и тумачења која су у примјени у текућем периоду*

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуне класификације обавеза (1. јануар 2023. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Објелодањивање рачуноводствених политика – Допуне (1. јануар 2023. године);
- МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ Допуна дефиниције рачуноводствених процјена (1. јануар 2023. године);
- МРС 12 „Порез на добит“ – Одложени порез повезани са средствима и обавезама насталим из појединачних трансакција (1. јануар 2023. године);
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ – Допуне (1. јануар 2023. године).

Почетна примјена стандарда који су објављени и преведени у Републици Српској није имала значајан утицај на финансијске извјештаје Друштва.

в) *На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:*

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна класификације дугорочних и краткорочних обавеза (1. јануар 2024. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна краткорочне обавезе и ковенанте (1. јануар 2024. године);
- МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти – Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача (1. јануар 2024. године);
- МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавеза по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга (1. јануар 2024. године).

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“МСФИ”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”) (наставак)

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на појединачне финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

2.5 Упоредни подаци и корекција почетног стања

Друштво је као упоредне податке приказало појединачни биланс стања, биланс успјеха и појединачни извјештај о токовима готовине за годину која се завршава 31. децембра 2022. године.

2.6. Сталност пословања

Друштво саставља своје финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања. Руководство Друштва сматра да преузима све неопходне мјере везане за нормално и континуирано обављање оперативних активности, што ће утицати на повећање ликвидности Друштва.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од продаје и расходи

Приходи обухватају приходе који настају у току редовних активности као што су приход од продаје, провизије, камате, дивиденде, тантијеме и закупнине, и добитке. Добити представљају економске користи и као такви се не разликују по својој природи од прихода. Приходи од продаје робе и производа се исказују по правичној вриједности средстава која је примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте, поврате производа и порез на додатну вриједност.

Приходи се у билансној шеми класификују као пословни приходи, финансијски приходи, приходи од ускађивања вриједности имовине и остали приходи. Приходи одражавају накнаду коју Друштво очекује од преноса добара и услуга договорених уговором са купцем. Приход се одмјерава по цијени трансакције која представља накнаду коју предузеће очекује да ће примити у замјену за пренос имовине, не рачунајући износ наплаћен у корист трећих лица, као и попусте, рабате, бонусе и сл.

Наплата унапријед, односно примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза.

Финансијски приходи обухватају приходе од камата и позитивне курсне разлике, приходе по основу валутне клаузуле, дивиденде и остале финансијске приходе.

Добити представљају добитке по основу продаје некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и нематеријалних средстава, добитке од продаје дугорочних хартија од вриједности учешћа у капиталу, добити од продаје материјала, вишкове, приходе од укидања резервисања и остале непоменуте приходе.

Приход остварен продајом електричне енергије остварује по основу продаје Матичном предузећу Електропривреде Републике Српске, а.д. Требиње (у даљем тексту: “Дирекција”) по цијенама утврђеним од стране Регулаторне комисије за електричну енергију Републике Српске.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист односно на терет обрачунског периода на који се односе примјеном методе ефективне каматне стопе.

Расходи су смањења економских користи током обрачунског периода у облику одлива или смањења имовине или настанка обавеза, која имају за резултат смањење капитала који не представља смањење по основу расподјеле власницима. Расходи се признају у билансу успјеха на основу директне повезаности између насталих трошкова и реализације појединачних ставки прихода.

Расходи пословања се класификују као:

- пословни расходи, финансијски расходи, остали расходи, расходи од ускађивања вриједности имовине, расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу.

3.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у КМ по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима и плаћања током године прерачунавају се у КМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене. Настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза у страним средствима и плаћања на дан биланса стања и курсне разлике настале прерачуном пословних промјена у страним средствима плаћања у току године, књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2021. године, ангажовало независног процјенитеља да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2020. године. Независни процјенитељ је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем трошковог приступа (DRC метод), а као допунски корективни метод је коришћен тржишни приступ (метод директног упоређивања цијена), и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније повећање било књижено као ревалоризациона резерва. Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.5. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Друштва чини земљиште (већи број парцела разнородних класа) које се држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вриједности некретнине, а не ради употребе за производњу или пружање услуга, или за потребе административног пословања, или продаје у оквиру редовног пословања.

Инвестиционе некретнине се почетно мјере по набавној вриједности или цијени коштања, која обухвата набавну цијену и све издатке који се могу директно приписати некретнинама.

Накнадни издатак на већ признатој инвестиционој некретнини приписује се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вјероватно да ће прилив будућих економских користи бити већи од првобитно процијењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали издаци се признају као расход периода.

Након почетног признавања инвестициона некретнина се мјери по фер вриједности, при чему се ефекти у промјени фер вриједности евидентирају у корист или на терет биланса успјеха Друштва.

3.6. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава по стопама које су добијене на основу процјене преосталог вијека коришћења и набавне и процијењене вриједности некретнина, постројења и опреме.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у току 2023. године је следећи:

	Стопа амортизације	Вијек (година)	трајања
Грађевински објекти	1.00 - 5%	20 – 100	
Трансформатори	2 - 20%	5 – 50	
Намјештај	10%	10	
Рачунари	20%	5	
Остала опрема	2 - 20%	5 – 50	

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су исказана по набавној вриједности, умањена за укупну акумулирану исправку вриједности и евентуалне укупне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Нематеријална улагања се састоје од програма за видео надзор и рачуноводствени софтвер, као и пројектне документације о снимањима терена.

3.8. Обезвјеђење вриједности имовине

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање односно средство постоји обезвјеђење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезвјеђење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезвјеђење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезвјеђење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвјеђење. Поништење обезвјеђења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезвјеђења третира као повећање ревалоризационе резерве.

3.9. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности.

Вриједност залиха материјала и горива, резервних дијелова, алата и инвентара се вреднује по набавној вриједности. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписује 100% приликом издавања у употребу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.10. Разграничени приходи од донација

Разграничени приходи од донација представљају вриједност примљених некретнина, постројења и опреме без накнаде, који се амортизују у износу који представља износ трошка годишње амортизације некретнина, постројења и опреме која су примљена без накнаде, као и износ свођења дугорочних обавеза на фер вриједност по основу примитка кредита по каматној стопи нижој од тржишне, а све у складу са IAS 20 "Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи".

3.11. Бенефиције запосленима

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Бенефиције запосленима

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Посебним колективним уговором о раду, Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнину у износу од три до шест просјечних нето плата запосленог. Као основица за обрачун узима се просјечна плата радника остварена у посљедњих шест мјесеци прије остваривања права на пензију. Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде за проведени рад код Послодавца у Електропривреди РС или бившој Електропривреди БиХ и то по једну просјечну нето плату исплаћену у Републици Српској у предходној години за навршених 10, 20, и 30 година радног стажа..

Број година проведених у Друштву	Број плата
10	1
20	1
30	1

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтјева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

3.12. Опорезивање

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит, а који се примјењује почевши од 1. јануара 2007. године. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, а у складу са пореским прописима Републике Српске. Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност, уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Финансијски инструменти

IFRS 9 је подијељен у три различита подручја: класификације и мјерења финансијских инструмената, умањења вриједности и рачуноводства заштите.

IFRS 9 предвиђа да се класификација финансијске имовине одређује, с једне стране, обиљежјима припадајућих уговорних новчаних токова, а с друге стране намјером управљања финансијским инструментом.

Финансијска се имовина, према IFRS 9, може класификовати у три категорије:

1. Финансијска имовина која се вреднује по амортизованом трошку,
2. Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат,
3. Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Класификација зависи од намјере због које су финансијски инструменти стечени. Друштво врши класификацију финансијских средстава приликом почетног признавања и преиспитује ту класификацију на сваки датум извјештавања. Финансијска имовина се може класификовати у прве двије категорије и вредновати по амортизационом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат, само ако се докаже да иста доводи до новчаних токова који су искључиво отплате главнице и камата (“SPPI тест”). Власничке хартије од вриједности увијек се класификују у трећу категорију и вреднују се по фер вриједности кроз биланс успјеха, осим у случају да субјект одабере (неопозиво, у тренутку почетног уписа) акције које се не држе у сврху трговања, класификовати по фер вриједности кроз остали укупни резултат. Везано за класификацију и вредновање финансијских обавеза, не уводе се значајне промјене у односу на садашњи стандард.

Финансијска средства се иницијално вреднују по фер вриједности (углавном једнаком износу који се плати или прими) коригованој за настале зависне трошкове куповине или њиховог емитовања, изузев финансијских средстава и обавеза које су вредноване по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва од момента када се Друштво уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава на редован начин признаје се примјеном обрачуна на датум када је средство испоручено другој уговореној страни.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Финансијска средства и финансијске обавезе се могу нетирати и приказати у нето износу у билансу стања, ако и само ако Друштво има законско право пребијања признатих износа средстава и обавеза и уколико намјерава да изврши измирење у нето износу или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

У вези са умањењем вриједности, за инструменте који се вреднују по амортизованом трошку и по фер вриједности кроз остали укупни резултат (који нису власнички инструменти), уводи се модел заснован на концепту очекиваних губитака, са циљем да се брже препознају губици. IFRS 9 захтијева да се очекивани губици књиже на нивоу очекиваних губитака у слjedeћих 12 мјесеци од почетног признавања финансијског инструмента.

Финансијска имовина која се вреднује по амортизованом трошку

Финансијска имовина вреднована по амортизованој вриједности је финансијско средство или финансијска обавеза која испуњава слjedeћа два критеријума:

1. циљ пословног модела средства је држање финансијског средства ради наплате уговорених новчаних токова,
2. уговорени услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћање главнице и камате на стање главнице на одређени датум.

Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности увећаној за трансакционе трошкове који су директно повезани са трансакцијом стицања средства.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

а. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат

Друштво финансијске обавезе класификује као по амортизованој вриједности, изузев за:

1. финансијске обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха, које се као такве, укључујући и деривате који су обавезе, требају накнадно мјерити по фер вриједности,
2. финансијске обавезе које настају када пренос финансијске имовине не испуњава услове за престанак признавања или када се примјењује приступ непрекидног учествовања,
3. уговор о финансијској гаранцији, које се након почетног признавања вреднују у износу који је већи од:
 - износа резервисања за умањење вриједности за очекиване кредитне губитке и
 - почетно признатог износа умањеног за кумулативни износ прихода,
4. обавезе којима се осигуравају зајмови по каматним стопама које су ниже од тржишних, које се након почетног признавања вреднују у износу који је већи од:
5. износа резервисања за умањење вриједности за очекиване кредитне губитке и
6. почетно признатог износа умањеног за кумулативни износ прихода
7. неподвижене накнаде које се накнадно мјере по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина вреднована по фер вриједности кроз остали укупни резултат, је финансијско средство или финансијска обавеза која испуњава сљедећа два критеријума:

1. циљ пословног модела средства је држање финансијског средства ради наплате уговорених новчаних токова и продаје финансијске имовине и
2. уговорени услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћање главнице и камате на стање главнице на одређени датум. Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности увећаној за трансакционе трошкове који су директно повезани са трансакцијом стицања средства. Како је дефинисано IFRS 9, финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат (FVtOCI) је:
 1. дужнички инструменти који се држе у пословном моделу ради прикупљања уговорених новчаних токова или продаје (HtCoS) и новчани токови представљају плаћања главнице и камате која представља временску вриједност новца (SPPI), а за које није одабрана опција фер вредновања кроз биланс успјеха;
 2. власнички инструменти за које је одабрана опција вредновања по фер вриједности кроз остали укупни резултат (FVtOCI).

Улагања у власничке хартије од вриједности

При почетном признавању може се направити неопозиви избор за признавање власничког инструмента (за сваки поједини инструмент) према FVtOCI опцији. Ова се опција односи само на инструменте који се не држе ради трговања и нису дериватни инструменти. Већина добитака и губитака од улагања у власничке инструменте за које је одабрана FVtOCI опција биће призната у остали укупни резултат (OCI). Дивиденде се признају у билансу успјеха, осим ако представљају поврат дијела трошка улагања у тај инструмент. Добити и губити од промјене фер вриједности признати у OCI никада се неће рекласификовати, односно пребацити из осталог укупног резултата у биланс успјеха, па чак нити након престанка признавања инструмента по којем су настале. Резерве у капиталу настале вредновањем ових инструмената могу се пренијети на другу компоненту капитала.

Улагања у дужничке хартије од вриједности

У зависности од пословног модела, карактеристика уговорених новчаних токова те одабраних опција дужнички инструменти се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат. Фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит, је класификација за инструменте за које постоји двоструки пословни модел, односно циљеви пословног модела се постижу како се новчана средства прикупљају наплатом уговорног новчаног тока, али и путем продаје финансијске имовине. Карактеристике уговорних новчаних токова инструмената ове категорије и даље морају бити искључиво наплате главнице и камата. Промјене фер вриједности дужничких инструмената класификованих као FVtOCI признају се у остали укупни резултат (OCI). Сви приходи од камата, добити и губити од курсних разлика и умањења вриједности признају се одмах у билансу успјеха. Свака промјена фер вриједности дужничког инструмента укључује и ефекат промјене кредитног ризика издаваоца тог финансијског инструмента. За све дужничке инструменте који се мјере по FVtOCI потребно је процијенити и исказати исправке вриједности, односно резервисања за очекиване кредитне губитке. Све промјене у износу резервисања за очекиване кредитне губитке признају се у билансу успјеха, док је износ исправка вриједности већ укључен у кумулативном износу промјене фер вриједности исказан у осталом укупном резултату. Исправке вриједности признају се кроз осталу свеобухватну добит, као дио укупне промјене фер вриједности и њима се не смије додатно умањити књиговодствена вриједност финансијске имовине у билансу стања.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат (наставак) Улагања у дужничке хартије од вриједности (наставак)

Износи који се признају у билансу успјеха на име промјене резервисања за очекиване кредитне губитке морају бити једнаки износима који би били признати у билансу успјеха да је имовина мјерена по амортизационом трошку. Промјене фер вриједности које су претходно признате у OCI у пуном се износу рекласификују у биланс успјеха након престанка признавања дужничког инструмента.

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха

Друштво ће сву другу финансијску имовину мјерити по фер вриједности кроз биланс успјеха осим ако није вреднована по амортизованом трошку или по фер вриједности преко осталог укупног резултата. Међутим, Друштво може направити неопозиви избор при почетном признавању за одређена улагања у власничке хартије од вриједности ако на тај начин уклања или значајно смањује недоследност у мјерењу и признавању која би иначе настала мјерењем имовине или обавеза или признавање добитака и губитака од имовине и обавеза по различитим основама. Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности преко биланса успјеха код којих се трансакциони трошкови признају кроз трошак у билансу успјеха. Како је дефинисано IFRS 9 - Финансијски инструменти, финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха (FVtPL) је:

1. финансијска имовина која се држи ради трговања, односно не држи се у пословним моделима прикупљања уговорених новчаних токова или прикупљања уговорених новчаних токова и продаје,
2. дужнички инструменти чији новчани токови не представљају плаћања главнице и камате која преставља временску вриједност новца,
3. власнички инструменти за које није одабрана опција вредновања по фер вриједности кроз остали укупни резултат;
4. дериватни инструменти.

Добит или губитак по финансијској имовини или финансијској обавези мјереној по фер вриједности признаје се у билансу успјеха, осим у сљедећим случајевима:

1. ако је та добит или губитак дио односа заштите од ризика,
2. ако је ријеч о улагању у власнички инструмент и ако је субјект одлучио презентовати добит и губитке од тог улагања у остали укупни резултат,
3. ако је финансијска обавеза одређена по фер вриједности кроз биланс успјеха и ако се ефекти промјена властитог кредитног ризика обавезе морају презентовати у осталом укупном резултату.

Престанак признавања финансијских средстава и финансијских обавеза

Финансијска средства

Финансијско средство (или дио финансијског средства или групе финансијских средстава) престаје да се признаје уколико:

1. је дошло до истека права на готовинске приливе по основу тог средства; или
2. је Друштво пренијело право на готовинске приливе по основу средства или је преузело обавезу да изврши исплату примљене готовине по основу тог средства у пуном износу без материјално значајног одлагања плаћања трећем лицу по основу уговора о преносу; или
3. је Друштво извршило пренос свих ризика и користи у вези са средством, или није нити пренијело нити задржало све ризике и користи у вези са средством, али је пренијело контролу над њим.

Када је Друштво пренијело права на готовинске приливе по основу средстава или је склопило уговор о преносу, и при том није нити пренијело нити задржало све ризике и користи у вези са средством, нити је пренијело контролу над средством, средство се признаје у оној мјери колико је Друштво ангажовано у погледу средства.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

а. Финансијски инструменти (наставак)

Престанак признавања финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза престаје да се признаје уколико је испуњење те обавезе извршено, уколико је обавеза укинута или уколико је истекло важење обавезе. У случају гдје је постојећа финансијска обавеза замијењена другом обавезом према истом повјериоцу, али под значајно промјењеним условима или уколико су услови код постојеће обавезе значајно измјењени, таква замјена или промјена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вриједности обавезе признаје у билансу успјеха.

Обезвјеђење потраживања од купаца

Увођењем IFRS 9 дошло је до увођења концепта умањења вриједности финансијских инструмената који се мјере методом амортизационог трошка тако да он сада, осим идентификације и процјене висине насталих кредитних губитака, укључује и идентификацију кредитних губитака који још увијек нису настали, већ Друштво њихов настанак очекује у наредном периоду. Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца или других носиоца потраживања и трендова историјских губитака. Обрачун исправке се ради на бази посебног алгоритма.

Друштво за потребе накнадног мјерења финансијске имовине која се мјери по амортизационом трошку, на сваки извјештајни датум утврђује да ли је дошло до значајног погоршања ризика дужника, у односу на почетно признавање.

За процјену значајног ризика Друштво користи квантитативне и квалитативне индикаторе, који су дефинисани стандардом и прописани интерном методологијом.

Уколико постоје објективни докази да је дошло до губитка услед обезвјеђења, износ губитка се вреднује као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове процијењене надокнадиве вриједности. Процијењена надокнадива вриједност је садашња вриједност будућих токова готовине дисконтвана првобитном ефективном каматном стопом средства. Обрачун садашње вриједности процијењених будућих токова готовине финансијског средства обезбјеђеног инструментима обезбјеђења, рефлектује токове готовине који могу настати из процеса реализације инструмената обезбјеђења или очекиваних токова готовине који могу настати од прилива из обављања редовне пословне дјелатности дужника. Књиговодствена вриједност средства се смањује коришћењем рачуна исправке вриједности и износ губитка се признаје на терет биланса успјеха.

Губици услед обезвјеђења финансијских средстава вреднованих по амортизованој вриједности се евидентирају у билансу успјеха. Потраживања и са њима повезана исправка вриједности се у потпуности искњижавају када не постоје реални изгледи да ће средства у будућности бити надокнађена, а у складу са одлуком руководства Друштва.

Процјена резервисања за губитке за очекиване кредитне губитке потраживања врши се:

- појединачно за средства која су значајна и/или
- на бази портфела за групу, односно подгрупу финансијских средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика.

Процјена резервисања за очекиване кредитне губитке потраживања од купаца врши се по следећим групама потраживања која настају по основу:

- тржишног снабдијевања,
- јавног снабдијевања,
- резервног снабдијевања,
- продаје повезаним правним лицима.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Финансијски инструменти (наставак)

Обезвјерење потраживања од купаца (наставак)

Потраживања од купаца, без обзира којој групи потраживања припадају, а чија потраживања са стањем на дан процјене износе 1.000.000 КМ и више процјењују се појединачно.

Процјена наплативости потраживања, осим потраживања из претходног става врше се по групама и/или подгрупама примјеном коефицијената ненаплаћених потраживања на укупан износ фактурисаних потраживања у текућем извјештајном периоду.

Застарјело потраживање се отписује директно у цјелости.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

3.14. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.15. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Друштва, и резервисања за бенефиције запослених у складу са IAS 19 “Примања запослених”.

Резервисања за судске спорове извршена су на основу процјене исхода спорова за које се вјерује да ће настати у наредној години или годинама.

3.16. Донације из нераспоређеног добитка

Друштво је у јавном власништву, односно под јавном контролом Владе Републике Српске, те на основу одредаба Закона о донацијама предузећа у јавном власништву или под јавном контролом у Републици Српској (“Службени гласник РС”, број 25/03) и на основу Статута Друштва, може додјељивати донације само из добити и такве донације могу бити додијељене само за потребе у области спорта, културе, социјалне помоћи и хуманитарне сврхе.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.17. Пословање са повезаним правним лицима

Пословање у оквиру Електропривреде Републике Српске регулисано је Уговором о међусобним економским односима бр:01-3172-2/21 од 25.10.2021. године, Анексом овог уговора бр:01-3317-3/23 од 06.10.2023.године чије одредбе се примјењују у 2023. години као и Правилником о рачуноводственим политикама МХ „ЕРС“ донесеним у децембру 2020. године. Улагања у зависна предузећа обављају се у појединачним финансијским извјештајима примјеном методе набавне вриједности. Сва зависна предузећа у оквиру Холдинга су дужна утврдити и евидентирати у својим пословним књигама односе са повезаним лицима у складу са ИАС 24 - Објелодањивање повезаних страна. Потраживања из пословних односа представљају износе потраживања у оквиру холдинга и потраживања која Зависним предузећима холдинга дугују трећа лица. Потраживања из интерних односа унутар холдинга настала до 31.12.2004. године у производним предузећима и у холдингу рачуноводствено се евидентирају ванбилансно. Приликом наплате ових потраживања у износу дефинисаном у Уговору о међусобним економским односима умањује се ванбилансна евиденција а повећавају потраживања из интерних односа у корист текућег прихода. Потраживања из интерних односа унутар Холдинга настала након 31.12.2004. године се унутар Холдинга рачуноводствено евидентирају у корист прихода текућег периода. Приликом наплате ових потраживања умањују се потраживања из интерних односа у складу са уговором о међусобним економским односима.

Сегменти пословања

Састављање и презентацију информација по сегменту одређују предузећа према својим потребама поштујући различите пословне и географске карактеристике (МРС- 14, п- 9). Холдинг и зависна предузећа утврђују пословне сегменте за извјештавање (МРС- 14, п- 31). Холдинг и зависна предузећа су у обавези да извјештавање о пословању врше у складу са Међународним стандардом финансијског извјештавања-сегменти пословања (IFRS 8) по сегментима и то Електродистрибутивна предузећа, Рудници и термоелектране и Консолидовани извјештаји Холдинга.

3.18. Догађаји након датума билансирања

Догађаји послје датума биланса стања су пословни догађаји настали између 31.12. извјештајне године и датума одобрења за издавање финансијских извјештаја за ту годину (МРС- 10, п- 2).

За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања и који пружају доказ о стањима која су постојала на дан биланса стања врши се корекција претходно признатих износа у финансијским извјештајима (МРС- 10, п- 8 и 19).

За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања, а односе се на околности које нису постојале на дан биланса стања, не врши се корекција признатих износа, већ се у напоменама уз финансијске извјештаје врши објелодањивање природе пословног догађаја и процјена његових финансијских ефеката или изјава да таква процјена не може да се изврши (МРС- 10, п- 10 и 21).

3.19 Правилник о рачуноводственим политикама

На основу члана 7. и члан 24. Закона о јавним предузећима, члан 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, члана 34. и 40. Статута МХ „ЕРС“ Матичног предузећа а.д. Требиње одбор МХ „ЕРС“ а.д. Требиње је на приједлог Управе Матичног предузећа и препоруке Одбора за ревизију Матичног предузећа донио Правилник о рачуноводственим политикама МХ „ЕРС“ на дан 30.12.2020. године. Овим Правилником се утврђује организација рачуноводственог система, начин вођења пословних књига, садржина књиговодствених исправа, рокови за достављање и књижење рачуноводствених исправа, обављање пописа, заштита података и бројна друга питања из рачуноводствене праксе. Одредбе овог Правилника су примјењене у изради Финансијског извјештаја за 2023. годину.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту.

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања је засновано на процјени независног процјениоца, као и историјском искуству са сличним средствима и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора за новонабављена средства која нису била предмет процјене. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње, или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Обезврјеђење вриједности средстава

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње, или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки. Руководство Друштва сматра да су рачуноводствене процјене у вези са процијењеним корисним вијеком трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања, значајне рачуноводствене процјене, јер укључују и претпоставке о технолошком развоју у веома иновативној индустрији. Такође, услед значајности сталних средстава у укупној активи Друштва, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Друштва, као и на резултате његовог пословања.

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања је обрачуната, на основу процијењених губитака услед немогућности купца да испуне неопходне обавезе. Процјена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Одложена пореска средства/обавезе

Одложена пореска средства призната су на све неискоришћене пореске губитке до мјере до које је извјесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се неискоришћени порески губици могу искористити. Значајна процјена од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности.

Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза. У Републици Српској не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБА И ПРОИЗВОДА

	2023.	У КМ 2022.
Приходи од продаје електричне енергије ППЛ (напомена 31)	40.799.955	36.242.402
Приходи од продаје робе	4.340	2.472
	40.804.295	36.244.874

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	2023.	У КМ 2022.
Остали пословни приходи (услуге секундарне и терцијарне рег.) (напомена 31)	1.795.987	988.951
Приходи од закупнина	14.555	18.883
Реализовани дио донација основних средстава	728	728
	1.811.270	1.008.562

Приходи по основу услуга секундарне и терцијарне регулације у износу од 1.795.987 КМ представљају приходе настале на основу пружених услуга резерве капацитета. Оне се обрачунавају на основу мјесечног дописа кога доставља Служба за енергетски обрачун Матичног предузећа у коме су наведени физички и финансијски обим пружених услуга. Пружање ових помоћних услуга дефинисано је чл. 8 Уговора о међусобним економским односима МХ ЕРС и закључка МХ ЕРС бр:1-1/01-44-2/19 од дана 04.01.2019. године.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	2023.	У КМ 2022.
Трошкови режијског материјала		
Трошкови режијског материјала	328.546	383.563
Укупно трошкови материјала	328.546	383.563
Трошкови горива и енергије		
Трошкови горива	149.692	190.938
Трошкови енергије	12.726	12.335
Трошкови енергије - повезана правна лица (напомена 31)	363.770	308.424
Укупно трошкови горива и енергије	526.188	511.697
	854.734	895.260

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

8. ТРОШКОВИ ПЛАТА, НАКНАДА ПЛАТА И ОСТАЛИ ЛИЧНИХ ПРИМАЊА

	У КМ	
	2023.	2022.
Бруто зараде	8.350.949	6.542.336
Бруто накнаде зарада	2.489.940	2.094.570
Накнаде члановима Надзорног одбора и Одбора за ревизију	96.424	91.926
Регрес за коришћење годишњег одмора	662.020	523.396
Трошкови службених путовања	72.054	68.108
Трошкови ДПФ	142.950	142.280
Трошкови исхране радника	1.110.077	924.033
Накнаде за превоз са посла на посао	109.653	78.652
Остали лични расходи и накнаде	287.290	496.296
	13.321.357	10.961.597

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У КМ	
	2023.	2022.
Трошкови транспортних услуга	87.499	82.364
Трошкови закупа	8.190	3.500
Трошкови услуге одрж. ППЛ – ИРЦЕ (напомена 31)	120.400	62.950
Трошкови одржавања – остало	705.317	744.967
Трошкови рекламе и пропаганде	388.653	316.337
Трошкови услуга секундарне и терцијарне регулације	1.453.099	1.303.358
Трошкови осталих услуга	158.146	87.074
	2.921.304	2.600.550

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У КМ	
	2023.	2022.
Трошкови амортизације (напомена 15)	12.564.513	12.365.772
Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених (напомена 25)	224.918	132.146
	12.789.431	12.497.918

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

11. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Трошкови рачуноводствених услуга	31.569	28.586
Трошкови адвокатских услуга	88.692	23.100
Трошкови ревизије	11.000	15.500
Трошкови непроизводних услуга	295.555	256.452
Трошкови репрезентације	160.436	108.420
Трошкови репрезентације ППЛ	20.417	-
Трошкови поклона	165.942	30.071
Трошкови премија осигурања	60.507	39.531
Трошкови платног промета	5.996	5.192
Трошкови чланарина	15.306	15.751
Трошкови стипендије	1.400	132.300
Остали нематеријални трошкови	364.285	288.825
	<u>1.221.105</u>	<u>943.728</u>

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

12. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА

	<u>2023.</u>	<u>У КМ</u> <u>2022.</u>
Накнада за воде	1.229.137	858.771
Накнаде за противпожарну заштиту	12.785	11.176
Накнада за кориштење шума	30.166	26.417
Концесиона накнада за кориштење електроенергетских објеката	6.501.897	4.535.392
Накнада за кориштење природних ресурса за општине у ФБиХ	209.055	145.826
Регулаторна накнада	61.604	85.828
Остали порези и доприноси	183.079	161.695
	<u>8.227.723</u>	<u>5.825.105</u>

Концесиона накнада у износу од 6.501.897 КМ обрачунава се по стопи од 0,0055 КМ/ kWh и плаћа у буџет Републике Српске до 15-тог у мјесецу за протекли мјесец (Закон о измјенама и допунама Закона о концесијама, Службени гласник РС бр.16/18).

13. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ

	<u>У КМ</u> <u>Година која се завршава</u>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Финансијски приходи		
Приходи камата (кредити запослених)	412	231
Приходи од камате ППЛ (напомена 31)	197.282	-
Позитивне курсне разлике	6.356	-
Укупно финансијски приходи	<u>204.050</u>	<u>231</u>
Финансијски расходи		
Расходи камата по основу кредита и лизинга	(563.779)	(557.835)
Расходи по основу затезне камате	(34.713)	(3.342)
Негативне курсне разлике	(7.085)	(3.346)
Укупно финансијски расходи	<u>(605.577)</u>	<u>(564.523)</u>

Приход од камате ППЛ у износу од 197.282 КМ представља корекцију исправке вриједности настале по основу дисконта дугорочног кредита датог МХ ЕРС односно корективног конта дугорочних кредита ППЛ која се до сада евидентирала у оквиру прихода од усклађивања вриједности. Ова промјена је настала због потребе да се испоштује захтјев МСФИ 9 и то на начин да се финансијски инструменти одмјеравају по садашњој вриједности свих будућих добитака у готовини дисконтованих коришћењем преовлађујућих тржишних каматних стопа за сличне инструменте (сличне у погледу валуте, услова, врсте каматне стопе и других фактора) са сличним кредитним рејтингом.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Одложени порески расходи	(447.926)	(447.738)
Одложени порески приход	11.004	9.669
Текући порез на добит	-	-
	(436.922)	(438.069)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања и прописане пореске стопе
У КМ

Година која се завршава 31. децембра	2023.	2022.
(Губитак)/ добитак прије опорезивања	2.975.750	3.369.305
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(297.575)	(336.930)
Порески ефекти прихода који се не признају	486.495	466.802
Порески ефекти расхода који се не признају	(158.220)	(194.993)
Неискориштени дио пореског кредита	-	-
Порески добитак/ (губитак)	30.700	(65.121)
Текући порез на добитак	-	-
Ефективна стопа пореза на добитак	0.00%	0.00%

в) Одложена пореска средства

	У КМ	
Година која се завршава 31. децембра	2023.	2022.
Стање 1. Јануар	142.149	132.480
Повећање одложених пореских средстава	11.004	9.669
Одложена пореска средства по основу порес. губитка	-	-
Укидање одложених пореских средстава	-	-
Стање 31. децембар 2023. (нето стање)	153.153	142.149

г) Одложене пореске обавезе

Година која се завршава 31. децембра	у КМ	
	2023.	2022.
Стање 1. Јануар	-	-
Стање 31.12.2022.	22.096.161	21.648.423
Ефекти разлике између пореске и рачуноводствене Амортизације	447.926	447.738
Стање 31. Децембар 2023.	22.544.087	22.096.161

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште	Грађевински објекти	Грађевински објекти узети у закуп (Лизинг)	Опрема	Дати аванси за НПО	Некретнине, постројења, опрема у припреми	Улагања на адаптацији туђих објеката	Укупно некретнине, постројења и опрема	Нематеријална имовина
Набавна вриједност									
Стање 31.12.2021.	17.543.730	493.578.933	80.921	291.925.534	-	15.962.028	515.818	819.606.964	3.335.487
Кориговано стање 1.јан. 2022.	<u>17.543.730</u>	<u>493.578.933</u>	<u>80.921</u>	<u>291.925.534</u>	-	<u>15.962.028</u>	<u>515.818</u>	<u>819.606.964</u>	<u>3.335.487</u>
Набавке у току године					-	2.273.846		2.273.846	
Пренос са инвестиција у току		6.850		2.355.604	-	(3.091.714)	360.740	(368.520)	368.518
Расходовање и отуђење		(3.850)		(83.849)				(87.699)	
Кориштење аванса					-	74.653		(74.653)	
Нови аванс					74.653			74.653	
Обезврјеђење				(958)				(958)	
Стање, 31. децембар 2022. Г	17.543.730	493.581.933	80.921	294.196.331	-	15.144.160	876.558	821.423.633	3.704.005
Кориговано стање 1.јан. 2023.	17.543.730	493.581.933	80.921	294.196.331	-	15.144.160	876.558	<u>821.423.633</u>	3.704.005
Набавке у току године						3.992.760		3.992.760	
Пренос са инвестиција у току				2.981.478		(3.932.622)	715.660	(235.484)	235.485
Расходовање и отуђење				(639.021)				(639.021)	(28.262)
Стање 31.12.2023. године	17.543.730	493.581.933	80.921	296.538.788	-	15.204.298	1.592.218	824.541.888	3.911.228
Исправка вредности									
Стање, 31. децембар 2021. Г		176.661.680	7.418	173.706.836	-	6.145.995	17.194	356.539.123	1.487.609
Кориговано стање 01.јан. 2022.		<u>176.661.680</u>	<u>7.418</u>	<u>173.706.836</u>	-	<u>6.145.995</u>	<u>17.194</u>	356.539.123	<u>1.487.609</u>
Амортизација у току периода		5.404.239	8.092	6.781.080		1.803	9.098	12.204.312	163.262
Остало (продаја и расход)		(3.465)		(79.466)				(82.931)	
Обезврјеђење				(556)				(556)	
Стање, 31. децембар 2022 г		182.062.454	15.510	180.407.894	-	6.147.798	26.292	368.659.948	1.650.871
Кориговано стање 1.јан. 2023.		182.062.454	15.510	180.407.894	-	6.147.798	26.292	<u>368.659.948</u>	1.650.871
Расходовање и отуђења				(596.286)				(596.286)	
Амортизација у току периода		5.404.238	8.092	6.893.299			16.597	12.322.226	242.287
Остало (продаја и расход)								-	(28.263)
Стање на дан 31.12.2023. г		187.466.692	23.602	186.704.907	-	6.147.798	42.889	380.385.888	1.864.895
Садашња вриједност									
Стање на крају 31.12.2023. г	17.543.730	306.115.241	57.319	109.833.881	-	9.056.500	1.549.329	444.156.000	2.046.333
Стање на крају 31.12.2022. г	17.543.730	311.519.479	65.411	113.788.437	-	8.996.362	850.266	452.763.685	2.053.134

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Некретнине, постројења и опрема у припреми који су на дан 31. децембра 2023. године исказани у износу од 9.056.500 КМ и највећим дијелом у износу од 8.193.840 КМ се односе на инвестиције у пројекат Хидроелектране Бук-Бијела. Активности на планирању и пројектовању изградње ове хидроелектране почеле су седамдесетих година прошлог вијека. Током протеклих година није било значајног напретка у изградњи ове хидроелектране. Активности на овом пројекту су настављене у току 2016. године на основу Одлуке Надзорног одбора Друштва број НО-02-02/16 од 4. фебруара 2016. године и уговора о конзорцијуму закљученим са Мјешовитим Холдингом "Електропривреда Републике Српске" број 01-00-158/16 од 5. фебруара 2016. године. Наведеним уговором су дефинисани права и обавезе уговарача, те предузимање активности неопходних за подношење понуде за додјелу концесије за изградњу и коришћење ХЕ Бук Бијела, Фоча. Уговором о Концесији за изградњу и кориштење ХЕ Бук Бијела додјељено је право концесионару да имплементира пројекат по БОТ моделу што подразумјева одговорност концесионара за финансирање, пројектовање, изградњу, кориштење и пренос ХЕ Бук Бијела на ријеци Дрини процјењене снаге 93,52 MW и укупне годишње производње процјењене на 332,3 GWh. Процјењена укупна вриједност инвестиције за реализацију пројекта ХЕ Бук Бијела износи 382.407.794 КМ. Концесиони период ће трајати 50 година и тече од датума ступања на снагу уговора. У 2017. години су такође настављене активности везане за овај пројекат, а одлуком Надзорног одбора НО-01-04/18 од 18.01.2018. предвиђено је оснивање заједничког привредног друштва за обављање концесионе дјелатности. Концесионо друштво „Хидроелектрана Бук Бијела“ је основано 03.09.2018 године, са почетним оснивачким улогом од 1.000.000 КМ, у чему Друштво учествовало са 80%, а Холдинг „ЕРС“ 20%.

У априлу 2019. године склопљен је уговор о продаји улога у ХЕ Бук Бијела у износу од 800.000 КМ Матичном предузећу, чиме је друштво изгубило статус већинског власника овог предузећа. На основу процјене из документа „Извјештај независног ревизора о ревизији уговора о спајању уз припајање ХЕ Бук Бијела д.о.о. Фоча и Хидроелектране Фоча и Паунци д.о.о. Фоча, у складу са чланом 377 Закона о привредним друштвима у РС на дан 31.05.2019. године“ коју је урадио Deloitte доо Београд и документа „Процјена вриједности улагања Зависног предузећа Хидроелектране на Дрини ад Вишеград у пројекте ХЕ Бук Бијела и ХЕ Фоча“ бр.04-00-1300/20 од 23.10.2020. године коју је урадио овлаштени процјенилац, извршено је обезврјеђење ових улагања у висини од 7.249.624 КМ. У току 2021. године закључен је уговор о накнади трошкова за експрописане непокретности на пројекту ХЕ Бук Бијела и трошкове једнократне Концесионе накнаде бр:01-00-342-2/21 од 22.03.2021. године којим се МХ ЕРС обавезује да Друштву надокнади износ у вриједности експрописаног земљишта и објеката у износу од 8.762.118 КМ и једнократне Концесионе накнаде у износу од 611.853 КМ.

Преостали износ некретнина, постројења и опреме у припреми у износу 862.600 КМ односи се на неактивiranу опрему у припреми.

Од укупне садашње вриједности грађевинских објеката и опреме на дан 31. децембар 2023. године у износу од 415.949.122 КМ, Друштво је извршило осигурање грађевинских објеката и опреме од основних облика ризика код одговарајућих организација за осигурање у износу од 15.571.293 КМ као и обавезно осигурање возила.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

16. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине	
Набавна вриједност	
Стање 31.12.2020.	1.848.522
Ефекти процјене НПО и НМУ	
- Позитивни	74.172
- Негативни	(37.086)
Кориговано стање 1.јануар 2021.	1.885.608
Набавке у току године	-
Стање, 31. децембар 2021. године	1.885.608
Кориговано стање 1.јануар 2021.	1.885.608
Набавке у току године	-
Стање 31.12.2022. године	1.885.608
Набавке у току године	-
Стање 31.12.2023. године	1.885.608
Исправка вредности	
Стање, 31. децембар 2020. године	-
Кориговано стање 01.јануар 2021.	
Амортизација у току периода	-
Стање, 31. децембар 2021.године	
Кориговано стање 1.јануар 2022.	-
Расходовање и отуђења	
Амортизација у току периода	
Стање на дан 31.12.2022. године	-
Амортизација у току периода	-
Стање на дан 31.12.2023. године	-
Садашња вриједност	
Стање на крају 31.12.2022. године	1.885.608
Стање на крају 31.12.2023. године	1.885.608

Инвестиционе некретнине евидентирани у износу од 1.885.608 КМ односе се на земљиште које је експроприсано приликом изградње ХЕ Вишеград, а које је по тадашњем закону евидентирано као земљиште откупљено по члану 9 тада важећег Закона о експропријацијама СР БИХ (Службени лист СР БИХ 19/77, 18/86, 9/87 и 12/87) . То је земљиште које постојећом акумулацијом није потопљено, Предузеће га не користи нити га даје у закуп те оно спада у Инвестиционе некретнине које се држе ради повећања капитала. Састоји се од већег броја разнородних класа земљишта у укупној површини од 419.024 квадратна метра. Налази се на територији општина Вишеграда и Рудо. Према МРС 40 Инвестиционе некретнине су дефинисане као некретнине (земљиште или објекат или део објекта или обоје) у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вриједности капитала или и једног и другог. Инвестициона некретнина се у почетку одмјерава по набавној вриједности, а после почетног признавања ентитет бира метод фер вриједности или метод набавне вриједности. Друштво инвестиционе некретнине приказује по фер вриједности. Управа Предузећа је на крају 2023. године ангажовала овлаштену процјенитељску кућу КПМГ д.о.о. Београд која је извршила процјену фер вриједности Инвестиционих некретнина и констатовала да није дошло до промјене фер вриједности у односу на ону приказану у билансу стања на дан 31.12.2023. године од 1.885.608 КМ.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

17. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Учешће у капиталу зав. ППЛ у удјелима – ХЕ Бистрица (напомена 31)	89.291.658	66.367.277
Учешће у капиталу зав. ППЛ у удјелима – Хотел Комсар (напомена 31)	2.249.205	-
Дугорочни кредит ППЛ (напомена 31)	8.762.118	8.762.118
Дугорочни кредити запосленима	592	2.144
	100.303.573	75.131.539
<i>Минус:</i>		
- Корективни конто дугорочни кредити ППЛ (напомена 31)	(1.178.732)	(1.376.014)
- Текуће доспјеће кредита запосленима	(592)	(1.393)
	(1.179.324)	(1.377.407)
Укупно дугорочни финансијски пласмани	99.124.249	73.754.132

Учешће у капиталу зависних правних лица у удјелима – ХЕ Бистрица д.о.о Фоча у износу од 89.291.658 КМ настало је по основу куповине удјела у овом предузећу на основу Одлука Скупштине акционара Друштва бр.СА-21-11/19 од 22.03.2019 године и Одлуке Скупштине акционара Друштва бр. СА-63-27/19 од 13.12.2019. године и уговора: ОПУ-2292/2019 од 17.12.2019, ОПУ-1083/2019 од 24.06.2019, ОПУ-1087/2019 од 24.06.2019, ОПУ-1086/2019 од 24.06.2019, од власника Електродистрибуција - Пале, Калдера-компани и Енерго-Босниа, Праг.

У 2020. години је извршена докапитализација ХЕ Бистрица доо Фоча у износу од 4.100.000,00 КМ, а на основу одлуке Надзорног одбора НО-06-03/20 од 12.06.2020. године и одлуке Скупштине акционара СА-14-09/20 од 3.7.2020. године. У 2022. години укупан износ докапитализације је 41.500.000 ВАМ, а у 2023. години износ докапитализације је 22.924.382 ВАМ. Преглед појединачних износа докапитализације у 2022. и 2023. години дат је у табели испод:

Датум докапитализације	Износ	Број одлуке СА
22.3.2022	1.500.000	Одлука Скупштине акционара СА- 88-4/22 уг.01-00-329/20
8.12.2022	30.000.000	Одлука Скупштине акционара СА- 23-10/22
22.12.2022	10.000.000	Одлука о докапитализацији СА-30-12/22
03.03.2023.	22.924.382	Одлука о докапитализацији СА-01-11/23
УКУПНО:	64.424.382	

Учешће у капиталу Хотел Комсар настало је по основу преноса удјела на основу уговора бр:793/2022 од 09.12.2022. године и Рјешења о регистрацији бр:061-0-Рег-23-000 315 од 03.07.2023. године.

Дугорочни кредити ППЛ

Дугорочни кредити повезаним правним лицима (МХ ЕРС) настали су по основу накнаде трошкова експроприсаних некретнина и објеката везани за пројекат изградње ХЕ Бук Бијела на основу уговора бр: бр:01-00-342-2/21 од 22.03.2021. године којим се МХ ЕРС обавезује да Друштву надокнади износ у вриједности од 8.762.118 КМ у десет једнаких рата са грејс периодом до 31.01.2025. године.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

18. ЗАЛИХЕ И ДАТИ АВАНСИ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Аванси		
Дати аванси	600	7.410
Укупно дати аванси:	600	7.410
Залихе		
Материјал	626.934	481.747
Резервни дијелови	627.340	603.246
Остали материјал у складишту	215.193	175.251
Гориво и мазиво	551.343	472.373
Укупно залихе:	2.020.810	1.732.617
УКУПНО	2.021.410	1.740.027

19. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Потраживања од купаца МХ ЕРС (за електричну енергију):	82.667.144	72.981.983
- повезана правна лица (напомена 31)		
	82.667.144	72.981.983
Исправка вриједности потраживања од купаца МХ ЕРС ППЛ (напомена 31)	(826.672)	(729.820)
УКУПНО	81.840.472	72.252.163

Укупна бруто потраживања од купаца, повезаних правних лица за електричну енергију на дан 31. децембра 2023. године износе 82.667.144 КМ. Друштво је извршило умањење вриједности потраживања од купаца у складу са примјеном МСФИ 9. Просјечан период наплате потраживања од купаца у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године био је 1.250 дана (2022. године: 839 дана). Старосна структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2023. и 2022. године је сљедећа:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
0-30 дана	8.817.524	8.076.709
31-60 дана	3.240.208	2.655.447
61-90 дана	6.163.338	2.635.389
91-120 дана	3.212.510	2.829.147
121-150 дана	3.266.098	2.861.897
151-180 дана	4.220.811	3.745.468
181-210 дана	4.270.365	4.413.562
211-365 дана	16.646.398	16.343.064
365 и више	32.829.892	29.421.300
Укупно потраживања МХ ЕРС:	82.667.144	72.981.983

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

20. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Потраживања од запослених	2.288	1.899
Краткорочне позајмице ХЕ Бистрица - (напомена 31)	1.988.639	24.698.330
Остала потраживања-Комсар Рудо	395.099	2.249.204
Остала потраживања	15.562	18.423
	2.401.588	26.967.856
<i>Исправка вриједности потраживања:</i>		
Остала потраживања	(13.322)	(13.322)
	(13.322)	(13.322)
Укупно:	2.388.266	26.954.534

Краткорочна позајмица у износу 1.988.639 КМ односе се на позајмицу по основу уговора о зајму за финансирање изградње ХЕ Бистрица, као начина финансирања изградње три хидроелектране на ријеци Бистрици. Уговорима о позајмици је регулисано да ће се износ потраживања у складу са одлукама Скупштине акционара преносити на удјеле у капиталу у ХЕ Бистрица д.о.о. Фоча, што је у предходном периоду рађено, а исто ће се наставити и у наредном периоду. Износ од 395.099 КМ односи се на уплату Хотелу Комсар Рудо по Уговору о краткорочној позајмици бр:01-00-373/23 и одлуке НО-09-03/23, Уговора о краткорочној позајмици бр:01-00-988/23 и одлуке НО-26-03/23 и Уговора о краткорочној позајмици бр:01-00-1289/23 и одлуке НО-00-34/23.

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

На дан 31. децембра 2023. и 2022. године, Друштво има краткорочно орочена средства код сљедећих банака:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Банка Српске а.д. Бања Лука – у стечају	5.350.324	5.350.324
Бобар банка а.д. Бијељина – у стечају	2.194.625	2.194.625
	7.544.949	7.544.949
<i>Исправка вриједности потраживања:</i>		
- Банка Српске а.д. Бања Лука – у стечају	(3.287.119)	(3.287.119)
- Банка Српске а.д. Бања Лука – у стечају- додатна исправка 31.12.2016.	(2.063.205)	(2.063.205)
- Бобар банка а.д. Бијељина – у стечају	(2.194.625)	(2.194.625)
	(7.544.949)	(7.544.949)
Текуће доспјеће стамбени кредити	592	1.393
УКУПНО	592	1.393

Краткорочни финансијски пласман који на дан 31. децембра 2023. године износи 5.350.324 КМ односи се на депозите код Банке Српске а.д. - у стечају, Бања Лука, и то на: орочени депозит у износу од 3.000.000 КМ са роком доспијећа 27. јануара 2018. године, орочени депозит у износу од 2.300.000 КМ чији рок доспијећа је био 1. фебруар 2016. године и депозит по виђењу у износу од 50.324 КМ. Друштво не може располагати са наведеним износима јер је првобитно, дана 16. новембра 2015. године, Агенција за банкарство Републике Српске увела привремену управу у Банку Српске а.д. Бања Лука. Орочени депозити код наведене банке су, такође, првобитно обезвријеђени у износу од 3.287.119 КМ. У току 2016. године, руководство Друштва је донијело одлуку о обезвријеђењу цјелокупног износа, те додатно обезвриједило наведени орочени депозит за 2.063.205 КМ. Коначно, над "Банком Српске" је отворен стечајни поступак по рјешењу Округног привредног суда у Бања Луци број 57 0 Ст 121495 17 Ст од 4. априла 2017. године, а на приједлог Агенције за банкарство Републике Српске. Потраживање је у потпуности признато у стечајном поступку али смо од стране стечајног управника сврстани у пети суспензивни исплатни ред. Износ од 2.194.625 КМ представља депозит код "Бобар банке" а.д. Бијељина - у стечају, над којом је првобитно, у 2014. години, отворен поступак ликвидације, док је у 2017. години отворен стечајни поступак по рјешењу Округног привредног суда у Бијељини број 59 0 Ст 030145 16 Ст 2 од 24. јануара 2017. године, а на приједлог Агенције за банкарство Републике Српске. Депозит је обезвријеђен у цјелокупном износу, односно у износу од 2.194.625 КМ и истовремено признат у стечајном поступку.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

22. ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	Потраживања од купаца - ППЛ (напомена 19)	Остала краткорочна потраживања (напомена 20)	2023. и 2022. година У КМ	
			Краткорочни финансијски пласмани (напомена 21)	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	982.642	13.322	7.544.949	8.540.913
Повећање очекиваних кредитних губитака	(252.822)	-	-	(252.822)
Смањење исправке (ИФРС 9)	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	729.820	13.322	7.544.949	8.288.091
Повећање очекиваних кредитних губитака	96.852	-	-	96.852
Смањење исправке (ИФРС 9)	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2023. године	826.672	13.322	7.544.949	8.384.943

23. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Жиро рачун	843.604	81.988
Девизни рачун	64	77
Благајна	3.524	1.922
	847.192	83.987

24. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

До 31. децембра 1999. године капитал Друштва је био 100% у државном власништву, којег је сачињавао почетни државни капитал заједно са дијелом добити распоређеном у овај вид капитала и накнадним ревалоризацијама.

У току 1999. године на основу Закона о приватизацији државног капитала у предузећима и Закона о почетном билансу са стањем на дан 30. јуна 1998. године, Дирекција за приватизацију Републике Српске, донијела је Обавјештење о извршеној приватизацији од 8. новембра 2002. године којим је утврдила структуру капитала Друштва на дан 30. јуна 1998. године, која се није мијењала до 31. децембра 2005. године.

На основу Одлуке Владе Републике Српске донијете 24. фебруара 2005. године, извршена је промјена облика организовања Зависних државних предузећа у оквиру Електропривреде Републике Српске у акционарска друштва. На основу ове Одлуке, основни капитал Друштва чини акцијски капитал чији је власник Мјешовити Холдинг ЕРС а.д. Требиње 65%, ваучер понуда 20%, Фонд ПИО 10% и Фонд реституције 5%.

На основу Одлуке Владе Републике Српске број 02/1-020-60/06 од 30. децембра 2005. године и Одлуке Владе Републике Српске број 04/1-012-1966/06 од 7. септембра 2006. године извршена је промјена структуре акцијског капитала, где је умјесто државног капитала нови акционар постао Мјешовити Холдинг Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње, тако да структура акцијског капитала изгледа: Мјешовити Холдинг Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње 65%, ваучер понуда 20%, Фонд ПИО 10% и Фонд реституције 5%. Рјешењем Основног суда у Требињу извршена је регистрација промјене структуре акцијског капитала.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

24. КАПИТАЛ (наставак)

Акцијски капитал (наставак)

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2023. као и на дан 31.12.2022. године према Централном регистру хартија од вриједности Републике Српске је била сљедећа:

<u>Опис</u>	<u>% учешћа у укупном капиталу</u>	<u>Вриједност капитала</u>	У КМ
			<u>Број Акција</u>
Мјешовити холдинг ЕРС а.д. Требиње	65,000396	287.272.703	287.272.703
ПРЕФ РС а.д. Бања Лука	10,043168	44.386.314	44.386.314
ДУИФ Кристал Инвест ад БЛ-Омиф Футуре фонд	5,0641278	22.381.182	22.381.182
ДУИФ Еуроинвестмент ОАИФ	2,404437	10.626.539	10.626.539
Фонд за реституцију а.д. Бања Лука	5,000000	22.097.766	22.097.766
ДУИФ Кристал инвест а.д. ОМИФ максимус фонд Бања Лука	3,423529	15.130.467	15.130.467
ДУИФ Полара инвест а.д. ОАИФ Јахорина КОИН	1,186276	5.242.812	5.242.812
Остали акционари	7,878066	34.817.529	34.817.529
Укупно:	<u>100</u>	<u>441.955.312</u>	<u>441.955.312</u>

Номинална вриједност једне акције на дан 31. децембар 2023. године износи 1,00 КМ. Акције Друштва се котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2023. године износи 0.30 КМ (31. децембра 2022. године: 0.30 КМ). Зарада по акцији је приказана у напомени 33 уз ове финансијске извјештаје.

Законске резерве

Законске резерве у износу 6.697.916 КМ представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13) и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала, или статутом одређени већи дио основног капитала. Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Статутарне резерве

Статутарне резерве исказане на дан 31. децембар 2021. године у укупном износу од 946.614 КМ представљају резерве настале издвајањем из расподјеле добитка у складу са Законом о привредним друштвима. На основу одлуке Скупштине акционара бр:СА-31-15/22 од 30.12.2022. године на статутарне резерве је распоређен износ од 163.181 КМ остварене добити за 2021. годину. Одлуком СА-31-22/22 од 30.12.2022. и одлуком Управе Друштва бр: УП-02-08/23 од 05.01.2023. године извршена је рекласификација позиција капитала, чиме су статутарне резерве у износу од 1.109.785,62 КМ пренијете на позицију нераспоређене добити из ранијих година.

Ревалоризационе резерве

Ревалоризационе резерве на дан 31. децембра 2023. године износе 120.889.397 КМ и састоје се од позитивних ефеката процјене некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања извршених на дан 31. децембра 2020. године, као и позитивних ефеката претходно извршених процјена некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања на дан 31. децембра 2020. године, 31. децембра 2015. , 31. децембра 2011. године и 31.12.2008. године.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Резервисања за:		
- бенефиције за запослене	341.272	304.667
- судске спорове	9.000	6.000
Укупно:	350.272	310.667

Кретање на дугорочним резервисањима у току 2022. и 2023. године

	Бенефиције за запослене	у КМ Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	264.981	264.981
Повећање резервисања на терет трошкова (напомена 10)	132.146	132.146
Смањење резервисања по основу исплата	(86.460)	(86.460)
Стање, 31. децембар 2022. године	310.667	310.667
Повећање резервисања на терет трошкова (напомена 10)	224.918	224.918
Смањење резервисања по основу исплата	(179.313)	(179.313)
Смањење резервисања по основу укидање	(6.000)	(6.000)
Стање, 31. децембар 2023. године	350.272	350.272

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2023. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 6,7 % годишње одређена у складу са познатим приносима на државне обвезнице, а у зависности од доспијећа истих, раст зарада планиран у друштву процјењује се на нивоу од 1%, године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

26. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОД И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Разграничени приходи по основу државних донација – свођење дугорочних кредита на фер вриједност	530.982	344.770
	530.982	344.770
Разграничени приходи по основу донација (донирана опрема из Јапана)	24.444	25.172
Укупно	555.426	369.942

Разграничени приходи по основу државних донација у износу од 530.982 КМ се цјелокупно односе на разграничене приходе признате у складу са IAS 20 – “Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи”, а по основу добијених кредитних средстава по нижој од тржишне каматне стопе, при чему се ово државно давање сматра као државна донација. Наиме, Друштво је извршило признавање својих дугорочних обавеза, које су по условима нижим од тржишних, по фер вриједности, а разлику између фер вриједности обавеза и вриједности обавеза према уговореним условима, признало као разграничени приход од државних донација, јер је Друштво и обезбједило повољније услове финансирања од иностраних кредитора искључиво из разлога државне или ентитетске гаранције за враћање ових кредитних обавеза у име Друштва. Разграничени приход се укида у складу са отплатним планом признатих кредитних обавеза по овом основу.

Кретања на разграниченим приходима у пословној 2023. и 2022. години су била сљедећа:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Стање, 1. јануар	344.770	10.933
Умањење по основу отплате кредита	(39.888)	(4.215)
Свођење дугорочних кредита на фер вриједност	226.100	338.052
Стање, 31. децембар	530.982	344.770
Разграничени приход по основу дониране опреме из Јапана	24.444	25.172
УКУПНО	555.426	369.942

27. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Међународна асоцијација за развој (IDA) 41970	114.825	165.643
Европска инвестициона банка (EIB) 23871	13.827.847	14.998.159
	13.942.672	15.163.802
<i>Минус текућа доспијећа</i>	(1.030.210)	(1.031.555)
	12.912.462	14.132.247

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

27. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Каматна стопа на дугорочне кредите је у распону од EURIBOR-а или LIBOR-а увећаног за маржу 0.75% годишње, до годишње стопе од 7.21%.

	Текуће доспијеће 31. децембар 2023.	31. децембар 2022.	31. децембар 2023.	У КМ Дугорочни дио 31. децембар 2022.
Дугорочни кредити у иностранству				
Међународна асоцијација за развој (IDA) 41970	46.282	47.627	68.543	118.017
Европска инвестициона банка (EIB) 23871	983.928	983.928	12.843.919	14.014.230
	1.030.210	1.031.555	12.912.462	14.132.247

27 а) ДУГОРОЧНИ ЛИЗИНГ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Обавезе по основу финансијског закупа опреме	48.235	56.914
	48.235	56.914
<i>Минус текућа доспијећа</i>	<i>(8.679)</i>	<i>(8.331)</i>
Стање 31. децембар 2023.	39.556	48.583

Обавезе по основу лизинга формиране су на основу Уговора о закупу пословног простора бр.01-00-1709/19 од 09.12.2019. године закључен са ХЕС Горња Дрина д.о.о. Фоча.

28. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Добављачи - повезана правна лица (напомена 31)	170.331	63.057
Добављачи у земљи	2.293.834	1.357.600
Добављачи у иностранству	253.011	87.380
	2.717.176	1.508.037

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2023. и 2022. године, је следећа:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
0-30 дана	101.659	711.983
31-60 дана	751.121	366.919
61-90 дана	551.853	193.037
91-180 дана и преко	1.312.543	236.098
	2.717.176	1.508.037

Просјечни период плаћања обавеза добављачима у години која се завршава на дан 31. децембра 2023. године је био 26 дана (2022. година – 25. дана).

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И КРАТКОРОЧНА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Обавезе из специфичних послова према повезаним правним лицима (напомена 31)	154.962	968.103
Обавезе на нето зараде и накнаде зарада	642.131	494.894
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада	58.967	39.010
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада	352.342	276.912
Обавезе за топли оброк запослених	56.360	57.220
Обавезе за дивиденде	225.065	421.818
Обавезе за донације	476.257	-
Обавезе за доприносе који терете трошкове	1.782.022	1.395.431
Обавезе за ПДВ	565.901	574.854
Разграничени обрачунати трошкови	148.632	158.842
Остале обавезе према запосленим	17.397	15.255
Остала краткорочна разграничења	510	510
	<u>4.480.546</u>	<u>4.402.849</u>

Обавеза из специфичних послова на дан 31. децембра 2023. године према повезаним правним лицима износе 154.962 КМ. Обавезе за дивиденде које на дан 31. децембра 2023. године износе укупно 225.065 КМ односе се на обавезе према акционарима, за све године у којима је Друштво донијело одлуку о исплати дивиденди на основу позитивног пословања, мање су од обавеза за дивиденде из 2022. за износ отписаних обавеза по приједлогу комисије за попис (напомена 13) као и исплаћене дивиденде у току 2023. године. Обавезе за донације настале су на основу расподеле добити из 2022. године одлуком СА-11-15/23 од 20.11.2023. године.

Обавезе за допринос који терети трошкове који на дан 31.децембар 2023. износе 1.782.022 КМ, највећим дијелом у износу од 1.470.374 КМ се односи на неизмирене обавезе по основу концесионе накнаде из 2023. године.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима:

	Напомена	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
БИЛАНС СТАЊА АКТИВА			
<i>Дугорочни финансијски кредити и зајмови ППЛ МХ ЕРС</i>	17	8.762.118	8.762.118
<i>Учешће у капиталу-Бистрица</i>	17	89.291.658	66.367.277
<i>Учешће у капиталу-Хотел Комсар Рудо</i>	17	2.249.205	-
УКУПНО:		100.302.981	75.129.395
<i>Друга краткорочна потраживања – ХЕ Бистрица</i>	20	1.988.639	24.698.330
<i>Друга краткорочна потраживања – Хотел Комсар Рудо</i>		395.098	-
<i>Потраживања за електричну енергију МХ ЕРС а.д. Требиње</i>	19	82.667.144	72.981.983
<i>Укупно потраживања:</i>		85.050.881	97.680.313
<i>Укупно</i>		185.353.862	172.809.708
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ			
<i>Исправка вриједности датих кредита ППЛ- дисконт</i>	17	(1.178.732)	(1.376.014)
<i>Очекивани кредитни губитци - МСФИ 9</i>			
<i>МХ ЕРС а.д. Требиње</i>	19	(826.672)	(729.820)
<i>Укупно :</i>		(2.005.404)	(2.105.834)
<i>Укупно актива</i>		183.348.458	170.703.874

Исправка вриједности потраживања по основу МСФИ 9 и обезвјеђење потраживања примјеном индиректне методе утврђивања отписа потраживања настали су примјеном Правилника о рачуноводственим политикама МХ ЕРС усвојеним у децембру 2020. године (члан 107.). Процјена наплативости потраживања врши се по групама примјеном коефицијената ненаплаћених потраживања на укупан износ фактурисаних потраживања у текућем извјештајном периоду. Прва примјена МСФИ 9 је била 2020. године, а примјењен је коефицијент 0,01. Износ који се односи на примјену стандарда за 2019. годину је евидентиран на терет нераспоређене добити из ранијих година. На дан 31.12.2022. примјеном МСФИ 9 извршена је корекција настале исправке потраживања из 2021. године и то у корист прихода по основу усклађивања вриједности потраживања у износу од 252.822 ВАН. У 2023. години је извршена просцјена наплативости потраживања Примјеном МСФИ 9 и као резултат те процјене имали смо корекције исправке вриједности потраживања за електричну енергију од МХ ЕРС на терет трошка у износу од 96.852 ВАН. Иако су наша потраживања од МХ ЕРС по основу ипоручене електричне енергије већа од једног милион, сматрамо да не постоји већи ризик наплате тих потраживања, као ни потреба да се она појединачно процјењују по стопи исправке већој од 1% из разлога што су то потраживања од нашег већинског власника и јединог купца електричне енергије, призната су у цјелости и редовно усаглашавана, како на крају обрачуноског периода, тако и током године, на мјесечном нивоу. Такође, никада није оспорен ниједан износ тих потраживања а њихова наплата се врши хронолошки по датуму доспјећа.

	Напомена	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
ПАСИВА			
ОБАВЕЗЕ			
<i>Обавезе према добављачима</i>	28		
<i>МХ ЕРС Републике Српске а.д. Требиње</i>		48.019	38.731
<i>Хотел Комсар Рудо</i>		20.417	-
<i>ХЕС Горња Дрина доо Фоча</i>		37.019	24.326
<i>ИРЦЕ Источно Сарајево</i>		64.876	-
		170.331	63.057
<i>Остале обавезе из специфичних послова</i>			
<i>МХ ЕРС Републике Српске а.д. Требиње</i>	29	154.962	968.103
		154.962	968.103
Укупне обавезе		325.293	1.031.160
Потраживања, нето		183.023.165	169.672.714

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

БИЛАНС УСПЈЕХА

У КМ

	Напомена	Година која се завршава 31. децембра	
		2023.	2022.
ПРИХОДИ			
<i>Приходи од продаје електричне енергије повезаним правним лицима:</i>			
Мјешовити Холдинг Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње	5,6	42.595.942	37.231.353
Приходи по основу дисконта Бук Бијела			192.151
Приход по основу камате ППЛ (напомена 13)	13	197.282	-
Укупно приходи		42.793.224	37.423.504

У КМ

	Напомена	Година која се завршава 31. децембра	
		2023.	2022.
РАСХОДИ			
<i>Трошкови електричне енергије повезаним правним лицима:</i>			
Мјешовити Холдинг Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње	7	(363.770)	(308.424)
		(363.770)	(308.424)
<i>Нематеријални трошкови</i>			
Трошкови за обновљиве изворе енергије МХ ЕРС		(1.171)	(14.276)
Тро. камате по основу финан. лизинга ХЕС Горња Дрина		(2.517)	(2.850)
ИРЦЕ а.д. Источно Сарајево	9	(120.400)	(62.950)
Расходи по основу репрезентације Хотел Комсар Рудо	11	(20.417)	-
		(144.505)	(80.076)
Укупно расходи		(508.275)	(388.500)

НЕТО ПРИХОДИ И РАСХОДИ

42.284.949 37.035.004

БРУТО ПРИМАЊА ЗА КЉУЧНО ОСОБЉЕ (ППЛ)

Опис примаоца		Износ у КМ	
		2023.	2022.
1	2	3	4
Управа		327.272	302.826
Надзорни одбор		49.975	49.975
Одбор за ревизију		26.987	26.987
Директор интерне ревизије		9.995	9.995
УКУПНО		414.229	389.783

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

32. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Вриједност магистралних и регионалних саобраћајница	176.875.211	176.875.211
Остала ванбилансна евиденција-пројекти	2.055.063	2.055.063
Интерни односи у Холдингу по процјени из 2004. године	76.894.872	76.894.872
Примљене гаранције	492.577	492.190
	<hr/>	<hr/>
Укупно	<u>256.317.723</u>	<u>256.317.336</u>

Интерни односи у оквиру Холдинга који на дан 31. децембра 2023. године износе 76.894.872 КМ, у потпуности се односе на искњижена интерна потраживања и обавезе (у истом износу) између чланица Холдинга утврђених на дан 31. децембра 2004. године, а у складу са Одлуком Владе Републике Српске од 7. марта 2006. године.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

33. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2023.	2022.
Добитак обрачунског периода	<u>2.538.828</u>	<u>2.931.236</u>
Просјечан пондерисани број издатих акција	<u>441.955.312</u>	<u>441.955.312</u>
Добитак по акцији	<u>0,0057</u>	<u>0,0066</u>

34. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

На дан 31. децембра 2023. године, укупан износ потенцијалних обавеза по основу спорова који се воде против Друштва износе 9.000 КМ. Наведени износи не укључују евентуалне затезне камате које могу бити утврђене по окончању судских спорова. У финансијским извјештајима за 2023. годину Друштво је извршило резервисање за потенцијалне губитке по основу судских спорова у горе наведеном износу. Руководство Друштва сматра да је исход тих спорова неизвјестан, и да ће Друштво бити изложено додатном потенцијалном губитку по наведеном основу. Такође, као тужитељ Друштво се појављује у два случаја у вриједностима спора од 13.322 КМ.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

35. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

35.1. Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал. Структура капитала Друштва састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 27, готовине и готовинских еквивалената и капитала (напомена 23) који се приписује власницима, а који укључује удјеле и акумулирани добитак. Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

35.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су сљедећи:

У КМ	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Задуженост а) Готовина и готовински еквиваленти	13.999.587 (847.192)	15.229.047 (83.987)
Нето задуженост	13.152.395	15.145.060
Капитал б)	589.832.301	587.769.729
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,022298	0,025767

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и текуће доспијеће дугорочних кредита.

б) Капитал укључује акције, резерве и акумулирани добитак/губитак.

35.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза објелодањених су у напомени 3 ових финансијских извјештаја.

35.1.3. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Финансијска имовина		
Дугорочни финансијски пласмани	99.124.249	73.754.132
Потраживања од купаца	81.840.472	72.252.163
Краткорочни финансијски пласмани	592	1.393
Остала потраживања	2.388.265	26.954.534
Готовина и готовински еквиваленти	847.192	83.987
	184.200.770	173.046.209
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	12.912.462	14.132.247
Обавезе по основу финансијског закупа некретнине (зграда у Фочи)	48.235	56.914
Текуће доспијеће дугорочних кредита	1.030.210	1.031.555
Текуће доспијеће обавезе по основу финансијског закупа некретнине	8.679	8.331
Обавезе из пословања	2.717.176	1.508.037
Остале краткорочне обавезе	4.480.216	4.402.849
	21.196.978	21.139.933

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину**35. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)****35.2. Циљеви управљања финансијским ризицима**

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва. Друштво не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди. Поред тога, у току 2023. године Друштво није вршило трговање финансијским инструментима.

(1) Тржишни ризик*(а) Ризик од промјене курса страних валута*

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, руководство Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (КМ), као и у EUR за који је КМ везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 КМ). У складу са наведеним, руководство Друштва није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	У КМ			
	Имовина		Обавезе	
	31. децембар 2023.	2022.	31. децембар 2023.	2022.
CHF	-	-		
SDR	-	-	115.705	166.695
EUR	64	77	14.357.950	15.341.877
	64	77	14.473.655	15.508.572

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Друштво има каматноснону имовину, приходи Друштва су у одређеној мјери зависни од промјене тржишних каматних стопа.

Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа дугорочних и краткорочних финансијских пласмана на крају извјештајног периода и то по фиксним каматним стопама.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Друштво није изложено значајнијем ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Друштво нема улагања класификованих у билансу стања као средства расположива за продају, или као финансијска средства по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

Друштво је минимално изложено ризику промјене цијена производа, јер цијене на бази напона произведене електричне енергије и техничко – технолошких карактеристика производних објеката одређује Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске. С друге стране Друштво се може суочити са интензивном конкуренцијом у области производње и промета електричне енергије како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на подручју Републике Српске, јер постоји интензивна активност на изградњи мини хидроелектарана.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

35. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

35.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације продаје електричне енергије који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Друштва на дан 31. децембра 2023. и 2022. године:

Финансијска имовина	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2023.						
Некаматносна	82.687.664	2.388.265	-	7.583.386	91.540.863	184.200.178
Фиксна каматна стопа	-	-	592	-	-	592
Укупно	82.687.664	2.388.265	592	7.583.386	91.540.863	184.200.770

31. децембар 2022.

Некаматносна	72.336.150	26.954.534	-	7.386.855	66.367.277	173.044.816
Фиксна каматна стопа	-	-	1.393	-	-	1.393
Укупно	72.336.150	26.954.534	1.393	7.386.855	66.367.277	173.046.209

Финансијске обавезе

31. децембар 2023.	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	Укупно
Некаматносна	4.650.547	2.549.276	6.248	-	48.235	7.254.306
Фиксна каматна стопа	-	491.964	491.964	4.919.640	7.923.399	13.826.967
Варијабилна каматна стопа	-	23.141	23.141	69.423	-	115.705
Укупно	4.650.547	3.064.381	521.353	4.989.063	7.971.634	21.196.978

31. децембар 2022.

Некаматносна	4.465.907	1.208.881	244.429	-	56.914	5.976.131
Фиксна каматна стопа	-	491.964	491.963	4.919.639	9.093.541	14.997.107
Варијабилна каматна стопа	-	23.814	23.813	119.068	-	166.695
Укупно	4.465.907	1.724.659	760.205	5.038.707	9.150.455	21.139.933

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Друштво очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

35. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

35.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, као и преузетих обавеза. Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. Поред тога, Друштво има значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер се сва потраживања односе на једног купца, Матично предузеће а.д.Требиње. Као што је наведено у наредној табели, руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

Предпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмани, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне кредите и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.

	31. децембар 2023.		31. децембар 2022.		У КМ
	Књиговодствен а вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	
	Финансијска имовина				
Дугорочни финансијски пласмани	99.124.249	99.124.249	73.754.132	73.754.132	
Потраживања од купаца	81.840.472	81.840.472	72.252.163	72.252.163	
Краткорочни финансијски пласмани	592	592	1.393	1.393	
Остала потраживања	2.388.265	2.388.265	26.954.534	26.954.534	
Готовина и готовински еквиваленти	847.192	847.192	83.987	83.987	
	184.200.770	184.200.770	173.046.209	173.046.209	
Финансијске обавезе					
Дугорочни кредити	12.912.462	12.912.462	14.132.247	14.132.247	
Обавезе по основу фин.закупа-лизинг	48.235	48.235	56.914	56.914	
Текуће доспијеће дугорочних кредита и обавеза по основу финанс. лизинга	1.038.889	1.038.889	1.039.886	1.039.886	
Обавезе према добављачима	2.717.176	2.717.176	1.508.037	1.508.037	
Остале краткорочне обавезе	4.480.216	4.480.216	4.402.849	4.402.849	
	21.196.978	21.196.978	21.139.933	21.139.933	

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

36. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда, док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер.

Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер: питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година, при чему право на утврђивање и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не застаријева. То значи да пореске власти имају права одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по финансијске извјештаје Друштва.

У 2023. години није било контроле од стране Пореске управе као ни Управе за индиректно опорезивање.

37. ЗАЈЕДНИЧКИ КОНТРОЛИСАНА ИМОВИНА

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је по основу споразума о посједу заједнички контролисане имовине - објекат спортске хале у Вишеграду, изграђене у сарадњи са Општином Вишеград, а која је дата на управљање Општинском спортском савезу Вишеград.

Све обавезе према објекту, као и приход од пословања од објекта, контролише Општински спортски савез Вишеград. Није било промјена у правима управљања овом заједнички контролисаном имовином у извјештајним годинама.

Сљедећи износи укључени у финансијске извјештаје Друштва ове заједнички контролисане имовине су:

У КМ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Биланс стања		
Стална имовина	5.549.310	5.691.600
	<u>5.549.310</u>	<u>5.691.600</u>
Биланс успјеха		
Расходи	(142.290)	(142.290)
	<u>(142.290)</u>	<u>(142.290)</u>

Напомене уз појединачне финансијски извјештај за 2023. годину

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција биланса стања у КМ, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	31. децембар 2023.	КМ 31. децембар 2022.
USD	1.76998	1.83370
SDR	2.38128	2.45048
CHF	2.11213	1.98621
EUR	1.95583	1.95583

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСИРАЊА

Након 31. децембра 2023. године - датума извјештавања, до дана одобрења ових финансијских извјештаја не постоје догађаји који би проузроковали корекцију ових финансијских извјештаја.

Догађај које је битно поменути је то да је Скупштине акционара Друштва донијела одлуку бр: СА-11-09/24 од 29.04.2024. године којом је дата сагласност на трајну пословну сарадњу и повезивање са Мјешовитим Холдингом „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а.д. Требиње, путем приступања новог члана МХ „ЕРС“ МП ад Требиње друштву Хидроелектране „Бистрица“ д.о.о Фоча и повећање основног капитала друштва новчаним улогом новог члана. По основу планираних новчани улагања од стране новог члана очекује се промјена у структури власништва над друштвом Хидроелектрана „Бистрица“ д.о.о. Фоча тако да би удио МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње износио 65,37% док би Зависно предузеће „Хидроелектране на Дрини“ ад Вишеград имало удио од 34,63%. Такође, битно је поменути и рат у Украјини чије посљедице и утицај на пословање Друштва није могуће процијенити.

Осим горе наведеног до дана објављивања ових финансијских извјештаја нису настали догађаји након датума биланса који би захтјевали корекцију или додатна објелодањивања у приложеним финансијским извјештајима, како се то захтијева према одредбама МРС 10 “Догађаји након дана биланса”.

Директор,

Недељко Перишић дипл. ецц